

Sygn. akt XVII AmE 368/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Witold Rękosiewicz	SSO Witold Rękosiewicz
Protokolant: protokolant sądowy Magdalena Żabińska	

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S.

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 28 sierpnia 2017 r. nr (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmE 368/17

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) decyzją z dnia 28 sierpnia 2017 r. nr (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 3a w zw. z art. 11 i 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm., dalej: Pe) w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r. nr 133, poz. 924, dalej: rozporządzenie w sprawie ograniczeń) orzekł, że:

1. (...) Spółdzielnia (...) z siedzibą w S. (powód, Spółdzielnia), w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w S. przy ul. (...), naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art.11 i art.11d ust. 3 ustawy Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust.1 pkt 3a Pe,
2. Za działanie wymienione w pkt 1 wymierzył (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S. karę pieniężną w kwocie 20 163 zł.

(...) Spółdzielnia (...) z siedzibą w S. wniesionym odwołaniem zaskarżyła decyzję Prezesa URE w całości. Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie:

1. art.56 ust.1 pkt 3a Pe

2. § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła poprzez nie uznanie, że brak dostaw energii do spółdzielni mleczarskiej mógłby spowodować

a) zagrożenie bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych;

b) ochrony środowiska.

W związku z powyższym powód wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy lub

2. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez organ I instancji.

3. przeprowadzenie dowodów z dokumentów wskazanych w treści odwołania, przesłuchania zarządu spółdzielni oraz opinii biegłego.

Na rozprawie pełnomocnik powoda rozszerzył żądanie odwołania wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i obniżenie nałożonej decyzją kary pieniężnej ze względu na trudną sytuację finansową Spółdzielni.

W uzasadnieniu powód wskazał, że przepisy sankcjonujące niedostosowanie się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej zostały wprowadzone przez (...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 r., a przez Radę Ministrów 11 sierpnia 2015 r. ze skutkiem od 12 sierpnia 2015 r., a nie jak błędnie wskazał organ od 10 sierpnia 2015 r. Zauważył, iż podstawą prawną prowadzonego przez Prezesa URE postępowania jest art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Zdaniem powoda ograniczenia wprowadzone przez (...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 r. dokonane w oparciu o art.11c ust.2 pkt 2 Pe pozostają poza zakresem regulacji art.56 ust.1 pkt 3a Pe. Niedostosowanie się do tych ograniczeń nie może być podstawą do nałożenia kar pieniężnych a sankcjonowanie niedostosowania się do ograniczeń poboru energii za okres przed 12 sierpnia 2015 r. nie ma prawnego uzasadnienia. Powód stwierdził, że Prezes URE błędnie wskazał okres, w jakim Spółdzielnia dokonała naruszeń prawa. Zdaniem powoda okres ten wyniósł jeden dzień a przekroczenie poboru mocy w dniu 12 sierpnia 2015 r. trwało tylko 3 godziny. Wobec tego kwota kary pieniężnej została w decyzji ustalona za wysoko w stosunku do ewentualnego rzeczywistego okresu naruszeń.

Powód wyjaśnił, że jest producentem żywności i energia elektryczna potrzebna była do produkcji wyrobów mleczarskich, które muszą być przechowywane w chłodniach. Zaprzestanie produkcji przez spółdzielnię w okresie wskazanym w decyzji mogłoby doprowadzić do zagrożenia bezpieczeństwa osób, uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych oraz naruszyć przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego. Wskazał na możliwe do wyobrażenia skutki dla środowiska naturalnego odprowadzenia do ścieków ponad 350 tys. litrów mleka, które spółdzielnia skupiła od rolników w okresie od 10 do 12 sierpnia 2015 r.

Powód podkreślił, że wbrew twierdzeniom organu, pracownicy spółdzielni współpracowali z przedstawicielami URE podczas prowadzenia przez nich czynności kontrolnych w zakładzie mleczarskim. Powołując się na wartość zakupionego w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. mleka i wyprodukowanych wyrobów lub ewentualnej utylizacji powód wskazał, że zaprzestanie produkcji przez Spółdzielnię w tym okresie spowodowałoby łączne starty w wysokości ponad 700 000 zł. Zarzucił, że przy wyliczaniu kary Prezes URE nie uwzględnił złej sytuacji finansowej Spółdzielni, która w 2015 r. poniosła stratę z działalności w wysokości 1 450 045,41 zł, do czego organ nie odniósł się w decyzji.

Ponadto, zdaniem powoda Prezes URE, z uwagi na zasady współżycia społecznego, charakter prowadzonej produkcji i znaczenie Spółdzielni jako jedynej większego pracodawcy na terenie miasta i gminy S., mógł odstąpić od wymierzenia Spółdzielni kary pieniężnej.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania i wniosków dowodowych powoda oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany nie zgodził się z twierdzeniem, że art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe stanowiący podstawę prawną wprowadzenia przez OSP ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii nie został wymieniony w art. 56 ust.1 pkt 3a Pe to niedostosowanie się do ograniczeń w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. nie zostało objęte sankcją ustawową. Wskazał na konieczność odróżnienia podstawy prawnej wprowadzenia ograniczeń przez OSP w ściśle określonym czasie od podstawy prawnej wymierzenia kary pieniężnej tj. art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Wyjaśnił, że art.11c ust.2 pkt 2 Pe jest regulacją szczegółową, określającą okres na jaki OSP może wprowadzić ograniczenia. Rozwinięcie uprawnień OSP do wprowadzenia ograniczeń stanowi art. 11d ust. 3 Pe, który określa sposób realizacji wprowadzonych ograniczeń i stanowi samoistną materialnoprawną podstawę prawną do ich wprowadzenia. Niedostosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na tej podstawie prawnej sankcjonowane jest karą pieniężną określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Tym samym przekroczenia przez powoda poboru mocy odnotowane w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. podlegają karze tak samo, jak przekroczenia dopuszczalnej mocy odnotowane po dniu 11 sierpnia 2015 r.

Odnosnie zarzutu naruszenia § 3 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 2007 r. pozwany zauważył, że powód winien był dostosować moc bezpieczną do swoich potrzeb jeszcze na etapie projektowania planów ograniczeń, które są uzgadniane są okresowo dla każdego podmiotu, a informacja o planach ograniczeń wysyłana jest następnie do Operatora Systemu Dystrybucyjnego ((...)). Wskazał na konieczność odróżnienia etapu planowania do etapu realizacji planów ograniczeń. Na etapie planowania powód, jako odbiorca podlegający ograniczeniom w dostarczaniu energii elektrycznej informował Operatora Systemu Dystrybucyjnego, jaka moc bezpieczna będzie dla niego wystarczająca, aby nie doszło do zagrożenia bezpieczeństwa osób i uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych. Na tej podstawie uzgodnione zostały plany ograniczeń. Dla powoda moc bezpieczna w planie ograniczeń została ustalona w wysokości 50 kW. Plan ograniczeń został Spółdzielni doręczony. Powód nie kwestionował wysokości ustalonej dla niego w planie ograniczeń mocy bezpiecznej. Po wprowadzeniu ograniczeń i realizacji opracowanego wcześniej planu żaden z odbiorców nie mógł już zwolnić się z realizacji planu. W przeciwnym razie mogłoby dojść do nieplanowanych wyłączeń awaryjnych obejmujących wszystkich odbiorców. Wobec tego podnoszone przez powoda argumenty, mające usprawiedliwić niedostosowanie się do wprowadzonych ograniczeń uznał Prezes URE za niezasadne. Pozwany wyjaśnił ponadto, z jakich przyczyn w sprawie brak było podstaw do zastosowania art. 56 ust. 6a Pe i odstąpienia od nałożenia na Spółdzielnię kary pieniężnej. Wskazał, że w niniejszej sprawie nie można mówić o znikomej szkodliwości czynu. Określone w art. 56 ust.6a Pe przesłanki nie zostały spełnione zatem pozwany nie był uprawniony do odstąpienia od wymierzenia kary.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółdzielnia (...) w S. zajmuje się wyrobem produktów mlecznych z mleka zakupionego od okolicznych rolników.

Powód zawarł z (...) spółką akcyjną w K. (obecnie (...) S.A. w K.) umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) z dnia 1 czerwca 2010 r. Zgodnie z §10 pkt 7 tej umowy, w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej odbiorca zobowiązany jest ograniczyć pobór mocy zgodnie z „Planem wprowadzania ograniczeń”. (k. 38 akt adm.)

Następnie w dniu 12 maja 2014 r. powód zawarł z (...) S.A. w R. umowę sprzedaży energii elektrycznej nr OS(...) (k.14-21 akt adm.)

Informacje o wielkości danych dotyczących powoda wynikające z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały odbiorcę w okresie od 10-31 sierpnia 2015 r. zostały przekazane

powodowi przez (...) pismem z dnia 31 lipca 2014 r. o nr. (...) (...). (k. 73-74 akt adm.) Moc bezpieczna (20 stopień zasilania) została w planie ustalona na 0,05 MW. Powód nie zgłosił uwag do planu.

(...) S.A. z siedzibą w K. jako Operator Systemu Przesyłowego (dalej: (...) lub OSP), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m. in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdził wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d PE i - na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe - wprowadził od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r.

Dnia 10 sierpnia 2015 r. OSP, działając w oparciu o art. 11c ust. 3 PE, zgłosił właściwemu ministrowi oraz Prezesowi URE konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła.

Komunikaty o obowiązujących stopniach zasilania, wprowadzonych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, były ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 7:55 i 19:55 oraz na stronach internetowych operatorów. (fakty powszechnie znane, również znane Sądowi z urzędu.)

Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. (fakty znane Sądowi z urzędu.)

Na podstawie informacji przedstawionych przez (...) S.A. w K. Prezes URE ustalił, że powód nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie zlokalizowanym w S. przy ul. (...). (k.3-4 akt adm.)

Pismem z dnia 24 czerwca 2016 r. Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu postępowania administracyjnego o wymierzeniu kary pieniężnej, wezwał do wyjaśnienia przyczyn niedostosowania się do ograniczeń i przedstawienia dokumentów stanowiących dowody w sprawie.

W pismach z 8 lipca 2016 r., 8 września 2016 r. oraz 21 marca 2017 r. powód przedstawił wyjaśnienia dotyczące przyczyn przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy oraz wysokości przychodów uzyskanych w 2016 r. (k.10, 32,92 akt adm.)

Pismem z 26 kwietnia 2017 r. zawiadomiono Spółdzielnię o zakończeniu postępowania dowodowego, możliwości zapoznania się zebrany materiał dowodowy i wypowiedzenia się w sprawie zebranych dowodów. Spółdzielnia nie skorzystała z możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym. (k.95 akt adm.)

Wartość przekroczenia przez Spółdzielnię dopuszczalnego poboru mocy (MW w godzinie) wyniosła: 10 sierpnia 2015r. łącznie 3,8092 (MW w godzinie), 11 sierpnia 2015 r. łącznie 2,2200 (MW w godzinie) oraz 12 sierpnia 2015r. łącznie 0,6920 (MW w godzinie). Całkowite przekroczenie przez powoda dopuszczalnego poboru mocy we wskazanych dniach wyniosło 6,7212 MW w godzinie. (k.3-4 akt adm.)

W roku 2016 powód osiągnął łączny przychód w wysokości (...) zł (przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe) i odnotował zysk w wysokości (...)zł (k.93 akt adm.).

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia stron, oraz fakty powszechnie znane. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranych w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (art. 11 ust. 1 pkt 4 Pe), które polegają na ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej (art. 11 ust. 3 pkt 1). Organem uprawnionym do kontroli przestrzegania stosowania ograniczeń w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej jest Prezes URE (art. 11 ust. pkt 5).

W myśl art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Powiadamia również ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 (art. 11c ust. 3 Pe).

Zgodnie z art. 11d ust.1 Pe, w sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w następstwie zdarzeń, o których mowa w art. 11c ust. 1, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego podejmuje wymienione w tym przepisie działania. Stosownie do treści art. 11d ust. 2 Pe w okresie wykonywania tych działań użytkownicy systemu, w tym odbiorcy energii elektrycznej, są obowiązani stosować się do poleceń operatora systemu elektroenergetycznego, o ile wykonanie tych poleceń nie stwarza bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób.

W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia (art. 11d ust. 3 Pe).

Na podstawie delegacji ustawowej, zawartej w art. 11 ust. 6 Pe Rada Ministrów wydała w dniu 23 lipca 2007 roku rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. Określono w nim sposoby wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami, zakresy planów wprowadzania ograniczeń oraz sposoby określania w nich wielkości tych ograniczeń a także sposoby podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach.

Zdaniem Sadu analiza opisanego stanu faktycznego w świetle powołanych norm prawnych wskazuje, że nałożenie na powoda kary pieniężnej znajduje uzasadnienie w treści przepisu art. 56 ust 1 pkt 3a Pe.

Wskazać należy, że przepis art. 56 ust 1 pkt 3a Pe odwołuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 Pe. W niniejszej sprawie podstawą do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10-11 sierpnia 2015 r., był powołany w komunikacie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, który faktycznie nie jest sankcjonowany art. 56 ust. pkt 3a Pe a dopiero od dnia 12 sierpnia 2015 r. przepisy wydanego przez Radę Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. Rozporządzenia. Jednak podstawę prawną dla działań OSP podjętych w oparciu o art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe. Trafnie wskazał pozwany, że art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ma charakter uszczegóławiający dla zawartej w treści art. 11d ust. 3 Pe normy o charakterze ogólniejszym. Regulacja art. 11d ust. 3 Pe stanowi bowiem zasadniczą podstawę prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. To w przepisie art. 11d ust. 3 Pe

ustawodawca wskazał, że w wypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Jest to więc norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11 c ust. 2 pkt 2 Pe, który jedynie precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Powyższe prowadzi do wniosku, że podstawą działania OSP, wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust 3 Pe, wprost sankcjonowany w art. 56 ust 1 pkt 3a Pe. Oczywiście jest przy tym, że art. 11 Pe, który był podstawą wprowadzenia przez Radę Ministrów ograniczeń w poborze energii mocą Rozporządzenia z 11 sierpnia 2015 r. jest wprost sankcjonowany przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe.

Dokonana powyżej wykładnia językowa przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe i art. 11d ust. 3 Pe wprost wskazuje na możliwość sankcjonowania przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe zachowania odbiorców, którzy dopuścili się naruszenia ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, skoro, jak była o tym mowa wyżej, jest to uprawnienie dla operatora przewidziane w art. 11d ust 3 Pe.

Jakkolwiek w demokratycznym państwie prawa zakłada się pierwszeństwo wykładni językowej (uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r., I KZP 25/05; z 31 sierpnia 2005 r., V KK 426/04,), to jednak powszechnie uznawane jest za konieczne posiłkowanie się także subsydiarnie wykładnią systemową oraz wykładnią funkcjonalną (uchwała Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2006 r., I KZP 53/05; postanowienie Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2004 r., III KK 112/04; uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07). Odstępstwo jednak od jasnego i oczywistego sensu przepisu wynikającego wprost z treści przepisu mogą jedynie uzasadniać szczególnie istotne i doniosłe racje prawne, społeczne, ekonomiczne lub moralne (tak uchwała Sądu Najwyższego z 14 października 2004 r., III CZP 37/04, wyrok Sądu Najwyższego z 21 lipca 2004 r., V CK 21/04, uchwała Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r. I KZP 18/05). Dopuszcza się również odstępstwa od wyniku zastosowania wykładni językowej, gdy wynik ten prowadzi do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji (uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14, OSNC 2015 nr 12, poz. 134; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r., I PK 409/02, OSNP 2004 nr 19, poz. 334).

Mając na względzie powyższe uwagi, Sąd nie znalazł argumentów, które pozwalałyby na zmianę kierunku wykładni art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe i art. 11 c ust. 2 pkt 2 oraz art. 11d ust. 3 Pe, niż te wynikające z wykładni językowej. Wykładnia systemowa i celowościowa jedynie wzmacniają argumentację, że niezastosowanie się przez odbiorców do ograniczeń w poborze energii elektrycznej wprowadzonych przez operatora sieci przesyłowej w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 Pe oraz tych wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. w oparciu o przepis art. 11 ust. 7 Pe podlega sankcji określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe.

Odwołując się do wykładni celowościowej należy wskazać, że wyraźnym celem wszystkich analizowanych przepisów stanowiących podstawę do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej jest eliminowanie zagrożeń dla systemu elektroenergetycznego m.in. przed niekontrolowanymi awariami systemu z powodu jego przeciążenia i tym samym zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Realizacja tego celu jest niezwykle istotna właśnie w aspekcie zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego kraju, dlatego ustawodawca dla zabezpieczenia jego realizacji wprowadził sankcje w postaci kar administracyjnych dla podmiotów, które nie stosują się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii. Zatem także ze względu na cel uregulowań należy przyjąć, że zamiarem regulacji ustawowej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, było objęcie sankcją niestosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, a tym samym wymuszenie na adresatach normy, a więc także odbiorcach energii, wprowadzenia ograniczeń dla których podstawę prawną stanowi nie tylko przepis art. 11 ale i przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 Pe, skoro były one wprowadzane w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii.

Interpretując powołane regulacje za pomocą reguł wykładni systemowej należy wskazać, że umiejscowienie przepisów w danym akcie prawnym nie jest przypadkowe, lecz wynika z racjonalnego działania prawodawcy. Z takiej wykładni może wynikać wniosek, że przepis umieszczony niżej ma mniejsze znaczenie ze względu na treść przepisu wyżej położonego. W art. 11c i 11d Pe doszło do wadliwej z punktu widzenia techniki legislacyjnej regulacji wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania i dystrybucji, poprzez umiejscowienie przepisu o mniejszym znaczeniu, czyli przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe (bo wprowadzającego ograniczenie dla bardziej ogólnej regulacji zawartej w art. 11d ust. 3), przed przepisem o charakterze nadrzędnym, jakim jest art. 11d ust. 3 Pe, stanowiącym generalną kompetencję dla operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia ograniczeń w przesyłaniu i dystrybucji energii elektrycznej. Ze względu na założenie spójności systemu prawa i jego logiczności, nie można jednak uznać, że brak wyraźnego odwołania się w normie sankcjonującej art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe do art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe świadczy o woli ustawodawcy zwolnienia od sankcji niesubordynacji odbiorców, dla których podstawę dla wprowadzenia ograniczeń stanowił art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. W ocenie Sądu to właśnie dążenie do wykładni w duchu spójności systemu prawa musi prowadzić do jedyne logicznego wniosku, że wystarczające jest jednak wskazanie przez ustawodawcę normy sankcjonowanego art. 11d ust 3 Pe., skoro to on w istocie stanowi podstawę do wprowadzenia ograniczeń w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. Przyjęcie, że wprowadzenie znacznie dalej idących ograniczeń, dla których przyzwolenie stanowi przepis art. 11d ust 3 Pe., byłoby sankcjonowane w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, a wprowadzenie tych ograniczeń w znacznie mniejszym rozmiarze, bo odnoszącym się tylko do poboru prądu i to tylko na okres maksymalnie 72 godzin, sankcjonowane już by nie było, należy więc uznać za nieracjonalne. To właśnie zasada spójności systemu prawnego i jego logiczności nie pozwala na taki kierunek wykładni analizowanych norm prawa.

Dla wykładni przepisu art. 56 ust 1 pkt 3a Pe istotna jest także wykładnia logiczna art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe, posługująca się metodą logiczną „argumentum a maiori ad minus”- „jeśli wolno więcej to tym bardziej wolno mniej”. Jeśli zatem przepis art. 11d ust. 3 Pe, do którego wprost odnosi się art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, stwarza operatorom systemu przesyłowego uprawnienie do wprowadzenia ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji, nie wprowadzając w nim żadnych ograniczeń m.in. czasowych, to przepis art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe wprowadzający te ograniczenia czasowe (maksymalnie do 72 godzin) i rzeczowe (dostarczania i poboru energii), jest niewątpliwie przepisem szczególnym w stosunku do art. 11d ust. 3 Pe, gdyż nie rodzi on sam w sobie uprawnień po stronie operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia takich ograniczeń, a jedynie ogranicza jego uprawnienia przyznane mu w przepisie art. 11d ust. 3 Pe. Zatem operator systemu przesyłowego wprowadzając ograniczenia, o jakich mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, działa zawsze także w oparciu o przepis art. 11d ust. 3 Pe, gdyż to ten przepis stanowi źródło jego uprawnień do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej nawet jeśli wprost przepis ten nie zostanie powołany w zarządzeniu o wprowadzeniu ograniczeń.

Niedostosowanie się odbiorcy do każdego ograniczenia dla którego podstawę stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe., a więc także tych wprowadzonych z powołaniem się na regulację art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe., stanowi realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, gdyż tylko w takich sytuacjach ograniczenia mogą być wprowadzane. Istotne jest więc, dla zagwarantowania tego bezpieczeństwa, aby istniały realne instrumenty prawne pozwalające na sankcjonowanie zachowań, które temu bezpieczeństwu zagrażają. Jeśli więc ustawodawca wprowadził możliwość, aby w sytuacji nagłego zagrożenia o bezpieczeństwo systemu energetycznego mógł zadbać operator systemu przesyłowego poprzez ograniczenie poboru energii, to właśnie z punktu widzenia tego bezpieczeństwa konieczne jest, aby istniała także możliwość sankcjonowania wprowadzonych ograniczeń. Szczególnie istotne jest, aby w takich nagłych stanach, w których organy państwa nie są jeszcze w stanie podjąć decyzji, istniała możliwość natychmiastowego podjęcia kroków, które uchronią system energetyczny przed katastrofalną i rozległą awarią - tzw. blackoutem.

Z tego względu tak ważne są regulacje ograniczające odbiorców, w szczególnie uzasadnionych okolicznościach, w poborze energii elektrycznej ze względu na zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Jednak dla swej skuteczności i dla zapewnienia bezpieczeństwa, muszą istnieć gwarancje przestrzegania tych ograniczeń. Tymi gwarantami są m.in. kary pieniężne, które są nakładane na podmioty nieprzestrzegające tych ograniczeń. Administracyjne kary pieniężne nie mają bowiem wyłącznie charakteru sankcji karnych, gdyż ich funkcja nie ogranicza

się do represji za naruszenie nakazów bądź zakazów ustawowych, ale równie istotna jest ich funkcja prewencyjna i dyscyplinująca, motywująca adresatów norm sankcjonowanych do ich respektowania.

Jeśli bowiem przyjąć wykładnię, że sankcji z art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe nie podlegają ograniczenia wprowadzone przez (...) na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe., to istnienie tych ostatnich regulacji nie miałyby najmniejszego sensu, skoro odbiorcy nie musieliby się do nich dostosowywać, a więc mogliby w stanach zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej nie respektować ograniczeń wprowadzanych przez operatora systemu przesyłowego. Taka interpretacja byłaby całkowicie pozbawiona sensu, bo to właśnie podjęcie natychmiastowych działań, w tym jak najszybsze zmniejszenie poboru mocy w razie jego ograniczeń, jest najistotniejsze w sytuacji istnienia realnego zagrożenia.

Zatem brak powiązania uprawnienia (...) wynikającego z art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe z sankcją z art. 56 ust. 2 pkt 3a Pe czyniłby te uprawnienia operatora pozbawionymi sensu a regulacja zawarta w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe nie miałaby racji bytu.

Dla wzmocnienia argumentacji o sankcjonowaniu przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe wprowadzonych przez (...) na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ograniczeń warto także wskazać, że organ regulacyjny, jakim jest Prezes URE, uzyskał kompetencje do kontroli w zakresie przestrzegania ograniczeń maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej wprowadzonych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego kraju (art. 11 ust. 4 i 5 Pe.).

Konsekwencją także tych uprawnień regulatora jest również uprawnienie Prezesa URE do nałożenia kary pieniężnej na podmioty nie respektujące wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe).

Zdaniem Sądu możliwą podstawą prawną dla odpowiedzialności odbiorców za niedostosowania się do ograniczeń wprowadzonych przez operatora systemu przesyłowego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe może być również przepis art. 11c ust. 3 Pe, do którego także odwołuje się art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Przepis ten stanowi, że operator systemu elektroenergetycznego powiadamia niezwłocznie ministra właściwego ds. gospodarki oraz Prezesa URE m.in. o podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Jeśli więc przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe sankcjonuje niestosowanie się do ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o tę właśnie regulację art. 11c ust. 3 Pe., to niewątpliwie można przyjąć, że ustawodawca w ten sposób sankcjonuje ograniczenia wprowadzone także na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe przez operatora systemu przesyłowego. Wprawdzie przepis art. 11c ust. 3 Pe sam w sobie nie stanowi podstawy do wprowadzenia ograniczeń przez operatora systemu przesyłowego, ale wskazuje na ograniczenia już wprowadzone przez tego operatora („o podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia zagrożenia”), a tym samym możliwe jest powiązanie odpowiedzialności z art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe z ograniczeniami wprowadzonymi w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, do którego art. 11c ust. 3 Pe niewątpliwie się odnosi.

Z powyższego wynika, że brak jest jakichkolwiek racji, które uzasadniałyby przyjęcie argumentacji powoda, iż przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe nie sankcjonuje naruszenia ograniczeń wprowadzonych przez (...) z powołaniem się na art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, dla którego faktyczną podstawą prawną działania był przepis art. 11d ust. 3 Pe.

Zdaniem Sądu brak także argumentów natury społecznej, ekonomicznej lub moralnej, które pozwalałyby odstąpić od dokonanej powyżej wykładni. Przedstawiona wykładnia nie prowadzi do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji. Akcentuje jednoznaczną wolę ustawodawcy do zapobiegania zagrożeniom, ale i eliminacji już powstałych zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

Skoro niewątpliwie było, że Spółdzielnia nie zastosowała się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii, istniały podstawy prawne do zastosowania wobec niej art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Z tego względu podnoszony w odwołaniu zarzut naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 3 Pe należało uznać za niezasadny.

Należy zaznaczyć, że nakładana przez Prezesa URE kara pieniężna ma charakter obligatoryjny, gdyż powołany przepis nie ma charakteru uznaniowego lub warunkowego (karze pieniężnej podlega ten, kto..).

Stosownie do treści przepisu art. 56 ust. 3 Pe wysokość kary pieniężnej, o której mowa m.in. w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Zgodnie natomiast z art. 56 ust. 6 Pe ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według art. 56 ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W przypadku przekroczenia poboru energii, o stopniu szkodliwości decyduje sam charakter czynu i jego znaczenie dla zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a w konsekwencji dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. Należy bowiem mieć na uwadze, że energia elektryczna we współczesnym świecie jest niezbędna dla funkcjonowania wszystkich obszarów aktywności zarówno państwa jak i każdego z członków społeczeństwa i nietrudno sobie wyobrazić, jak katastrofalne mogą być skutki niekontrolowanych blackoutów, spowodowanych przekroczeniami krytycznych wartości podstawowych parametrów technicznych pracy systemu elektroenergetycznego na znacznym obszarze kraju. Stąd tak konieczna jest eliminacja zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do jakiego prowadzi skumulowanie przekroczeń mocy przez wielu odbiorców. Przekroczenie dopuszczalnego poziomu poboru energii przez jednego z odbiorców jest wprawdzie często jedynie niewielkim elementem całkowitego przekroczenia, które w ostateczności może doprowadzić do przeciążenia systemu elektroenergetycznego i jego niekontrolowanych wyłączeń, niemniej jednak w takich sytuacjach nie sposób określić, który z odbiorców dopełnił krytycznego przekroczenia. Dlatego z punktu widzenia celu, jakiemu mają służyć ograniczenia w poborze mocy, należy przyjąć, że każde nawet niewielkie przekroczenie mocy nosi w sobie znaczny stopień szkodliwości. Tym samym w ocenie Sądu, w przypadku przekroczenia przez przedsiębiorcę poboru mocy nawet w nieznacznym zakresie, nie można uznać, że istnieją podstawy do odstąpienia od wymierzania kary w oparciu o przepis art. 56 ust 6a Pe, gdyż stopień szkodliwości nie jest znikomy. Podnoszone w tym zakresie przez powoda okoliczności nie zasługiwały więc na uwzględnienie. Dodać należy, iż zastosowanie art. 56 ust. 6a Pe jest prawem a nie obowiązkiem pozwanego. Nie można więc czynić Prezesowi URE zarzutu z tego, iż nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia.

Dla ustalenia stopnia szkodliwości czynu Sąd posłużył się sposobem weryfikacji tego stopnia wypracowanym w prawie karnym. Jak bowiem orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z 15 października 2014 r., w sprawie III SK 47/13, z którego tezą Sąd w składzie niniejszym się zgadza, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a Pe instytucją prawa karnego, a jednocześnie w prawie energetycznym nie dał wskazówek jakimi kryteriami należy się posługiwać dla oceny tej szkodliwości, to z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w art. 56 Pe, zasadne jest odwołanie się do art. 115 § 2 kodeksu karnego, który zawiera zamknięty katalog kryteriów oceny stopnia szkodliwości społecznej czynu. Przepis ten nakazuje przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu brać pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Jak ocenił Sąd Najwyższy w powołanym wyżej orzeczeniu „o stopniu społecznej szkodliwości mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem (por. wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2011 r., IV KK 382/10), przy czym podstawowe znaczenie dla określenia stopnia szkodliwości czynu mają rodzaj i charakter naruszonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2011 r., IV KK 382/10). [...] Nie uwzględnia się więc okoliczności, które pojawiły się po popełnieniu czynu, ponieważ nie mieszczą się one w regulacji art. 115 § 2 k.k.” Odnosząc powyższe kryteria do oceny szkodliwości czynu powoda w niniejszej sprawie Sąd uznał, że zasadnicze znaczenie dla tej oceny ma rodzaj i charakter naruszonego dobra oraz waga naruszonych obowiązków, jak również rodzaj naruszonych reguł ostrożności, które w sprawie niniejszej jednoznacznie wskazują, że powód dopuścił się naruszenia dobra szczególnie chronionego przez prawo energetyczne i niezwykle ważkiego dla wszystkich dziedzin życia oraz gałęzi przemysłu, jakim jest

bezpieczeństwo krajowego systemu elektroenergetycznego. Stabilna praca tego systemu, bez zakłóceń wynikających m.in. z niedostosowania się niektórych odbiorców do wprowadzonych ograniczeń w poborze mocy, ma niezwykle znaczenie dla bezpieczeństwa, oraz życia i zdrowia ludzi.

Warto wskazać, że głównym zadaniem (...) jest bilansowanie systemu elektroenergetycznego, w tym równoważenie bieżącego zapotrzebowania na energię elektryczną z dostawami tej energii w krajowym systemie elektroenergetycznym. Stąd w przypadku ograniczeń w dostawach energii (wynikających ze zmniejszonej produkcji energii) konieczne jest także wprowadzenie przez (...) ograniczeń w jej poborze (ograniczenie zużycia). (...), w oparciu o indywidualne plany ograniczeń, takie jak ten, który został przedstawiony powodowi, otrzymuje od każdego z operatorów tworzone przez nich zbiorcze plany ograniczeń. Na ich podstawie (...) decyduje, jaki poziom ograniczenia mocy może zostać osiągnięty przy każdym z wprowadzanych stopni zasilania. Może więc w oparciu o te dane, w sposób adekwatny dostosować wprowadzane ograniczenia w poborze mocy (ustalić właściwy stopień zasilania adekwatny do stwierdzonych ograniczeń w produkcji energii) do poziomu produkcji energii (zazwyczaj ograniczonego w przypadku wprowadzanych ograniczeń). To ograniczenie poboru powinno być każdorazowo dostosowane do poziomu faktycznych mocy wytwórczych i aby dokonać zbilansowania systemu w takich sytuacjach, konieczne jest precyzyjne określenie do jakiego poziomu ograniczenia poboru mocy, może doprowadzić każdy z wprowadzonych stopni zasilania. Jeśli wystarczające jest ograniczenie poboru mocy, jakie jest przewidywane na poziomie 15 stopnia zasilania, to nie ma potrzeby wprowadzać skrajnego ograniczenia na poziomie 20 stopnia zasilania. Powyższe jednoznacznie wskazuje, że niedostosowanie się przez przedsiębiorcę do ustalonego poziomu mocy dla każdego ze stopni zasilania, prowadzić może do istotnych zagrożeń i zakłóceń w pracy krajowego systemu elektroenergetycznego.

Oceniając stopień zawinienia powoda, który jest istotny dla wymiaru kary, nie sposób abstrahować od faktu, że powód podlegał ograniczeniom w poborze energii elektrycznej przewidzianym dla niego indywidualnie w planie ograniczeń, który był mu corocznie przedstawiany i którego w momencie przedstawiania nie kwestionował, a który jednocześnie uwzględniał określoną i zaakceptowaną przez powoda moc bezpieczną dla maksymalnego stopnia ograniczenia mocy. Niedostosowanie się odbiorcy do planu ograniczeń wskazuje, że powód swoim zachowaniem doprowadził do poważnego zagrożenia dla bezpieczeństwa systemu elektroenergetycznego. W tym kontekście szkodą było narażenie tego systemu na niebezpieczeństwo.

Sąd nie kwestionuje zasadności twierdzeń powoda, iż energia elektryczna była mu niezbędna do utrzymania produkcji i chłodzenia mleka oraz wyrobów mlecznych. Sąd też zdaje sobie sprawę, iż dostosowanie się powoda do wprowadzonego planu ograniczeń mogłoby potencjalnie spowodować zagrożenie ochrony środowiska oraz niepowetowane straty materialne dla Spółdzielni. Jednakże te przedstawione w odwołaniu argumenty powinny być podnoszone przez powoda na etapie wprowadzania planów ograniczeń, szczególnie, że powód nie wskazywał, aby pomiędzy ostatnim uaktualnionym planem ograniczeń a ograniczeniami wprowadzonymi w sierpniu 2015 r. zaszyły jakiegokolwiek zmiany okoliczności faktycznych, uzasadniające zmianę wartości mocy bezpiecznej dla konkretnego punktu poboru energii, w którym powód przekroczył przewidziany w planie ograniczeń poziom poboru energii elektrycznej. Powód nie zgłosił jednak żadnych uwag do przedstawionego mu pismem z dnia 31 lipca 2014 r. nr (...) (...) planu ograniczeń. Nie dokonał jego weryfikacji pod kątem konieczności zachowania możliwości ciągłego wytwarzania oraz chłodzenia produktów mlecznych w okresie wprowadzenia ograniczeń poboru energii. Zgodnie z przepisem art.355§2 k.c. od Spółdzielni jako od podmiotu profesjonalnego można wymagać podwyższonego poziom staranności w prowadzonej działalności gospodarczej. W tej sytuacji stwierdzić należało, że Spółdzielnia nie weryfikując przesłanego jej planu ograniczeń, nie dochowała należytej staranności jakiej należy wymagać od podmiotu gospodarczego. Nie dostosowując się do ustalonego planu ograniczeń Spółdzielnia dokonała niejako wyboru między niepowetowaną stratą materialną oraz potencjalnym zagrożeniem dla środowiska a możliwością nałożenia na nią kary administracyjnej z tytułu niedostosowania się wprowadzonych ograniczeń. Należy bowiem przypomnieć, iż karalność na podstawie art. 56 ust.1 pkt.3a Pe ma charakter obiektywny, nie uznaniowy. Prezes URE nie może odstąpić od wymierzenia kary z tego względu, iż przekroczenie dopuszczalnego poboru energii nastąpiło z racjonalnych powodów. W tym stanie również zarzut naruszenia przepisu § 3 ust. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ograniczeń z 23 lipca 2007 r. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Nie ma także znaczenia powoływania przez powoda okoliczność, iż w 2015 r. powód odnotował stratę w wysokości 1 450 045,39 zł. Po pierwsze, zgodnie z art. 56 ust.3 Pe, kara pieniężna nie może przekroczyć 15% przychodu przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Za podstawę do ustalenia wysokości kary pieniężnej Prezes URE przyjmuje przychód przedsiębiorcy osiągnięty w roku poprzedzającym wydanie zaskarżonej decyzji. W roku 2016 r. przychód Spółdzielni osiągnęła przychód w wysokości (...) zł. Zysk powoda w 2016 r. wyniósł natomiast (...) zł. W ocenie Sądu wskazane informacje świadczy o dobrej kondycji finansowej przedsiębiorstwa. W odwołaniu powód powoływał się na sytuację finansową Spółdzielni w roku 2015 r. Nałożona decyzją kara pieniężna została ustalona na podstawie przychodu z roku 2016. Nawet jednak gdyby powód poniósł stratę finansową w roku 2016, nie miałyby to znaczenia dla wymiaru kary, gdyż kara obliczana jest na podstawie przychodu, nie zaś zysku przedsiębiorcy. Po drugie, jak podkreśla się w orzecznictwie brak dochodów z prowadzonej działalności nie zawsze oznacza złą kondycję finansową, gdyż strata może wynikać np. z dokonanych inwestycji czy zakupu towarów (tak: SA w Szczecinie w postanowieniu z dnia 26 kwietnia 2006r. I ACz 447/06, LEX nr 516572 oraz SA w R. w postanowieniu z dnia 28 września 2012r. I ACz 642/12, LEX nr 1223420). O złej się sytuacji finansowej przedsiębiorstwa nie może świadczyć informacja o poniesieniu straty z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Dla oceny sytuacji majątkowej przedsiębiorców miarodajny jest stan przychodu, a nie dochodu (rozumianego jako nadwyżka sumy przychodów nad kosztami ich uzyskania). Tymczasem powód poza powołaniem się na przedstawiony bilans zysków i strat za lata 2015 i 2016 r. nie wykazał w żaden sposób, aby przedsiębiorca znajdował się w złej kondycji finansowej. Ponadto należy zauważyć, że w okresie od wydania zaskarżonej decyzji do daty wydania wyroku sytuacja na rynku płodów rolnych i cen wyprodukowanej na ich podstawie żywności uległa znacznej poprawie. Z tego względu również sytuacja finansowa Spółdzielni będzie lepsza. W tym kontekście wysokość nałożonej decyzją kary pieniężnej, która nie podlega oprocentowaniu do uprawomocnienia się decyzji, będzie znacznie mniej dolegliwa dla Spółdzielni niż w roku 2015. W zaskarżonej decyzji Prezes URE zastosował ten sam sposób ustalaniu wysokości kary pieniężnej, jak w stosunku do wszystkich przedsiębiorców, którzy naruszyli wprowadzone w sierpniu 2015 r. ograniczenia w poborze energii. Sposób obliczenia kary został przedstawiony w uzasadnieniu decyzji. Prezes URE nie opierał się w tym przypadku na wysokości przychodu przedsiębiorcy. Za podstawę do obliczenia kary przyjęta została rzeczywista ilość energii elektrycznej pobranej przez powoda w ramach przekroczenia ograniczeń poboru, przemnożona przez jednolity dla wszystkich współczynnik. Wysokość nałożonej kary wynika zatem z poziomu rzeczywistego zużycia energii przez Spółdzielnię i nie jest pochodną osiągniętego przychodu.

W ocenie Sądu, ustalona w decyzji kara pieniężna w wysokości 20 163 zł nie przekracza możliwości płatniczych powoda, mieści się w granicach określonych w art. 56 ust. 3 Pe i będzie oddziaływać na powoda zapobiegając podobnym zachowaniom w przyszłości. Kara w tej wysokości stanowi jedynie niewielki procent przychodów powoda i nie wpłynie na pogorszenie kondycji finansowej Spółdzielni.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd pominął zgłoszone w odwołaniu dowody z dokumentów, przesłuchania członków zarządu Spółdzielni oraz opinii biegłego uznając, że dotyczą one okoliczności niekwestionowanych przez stronę przeciwną, więc bezspornych, lub nieistotnych i nie mających wpływu rozstrzygnięcie sprawy.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, wobec braku podstaw do jego uwzględnienia, oddalił odwołanie jako bezzasadne - art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., stosownie do wyniku sporu, ustalając wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł, na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym po 27 października 2016 r.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.